

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Δευτέρα, 22 Ιουνίου 1970, ώρα 9 μ. μ.

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1970

20^Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ

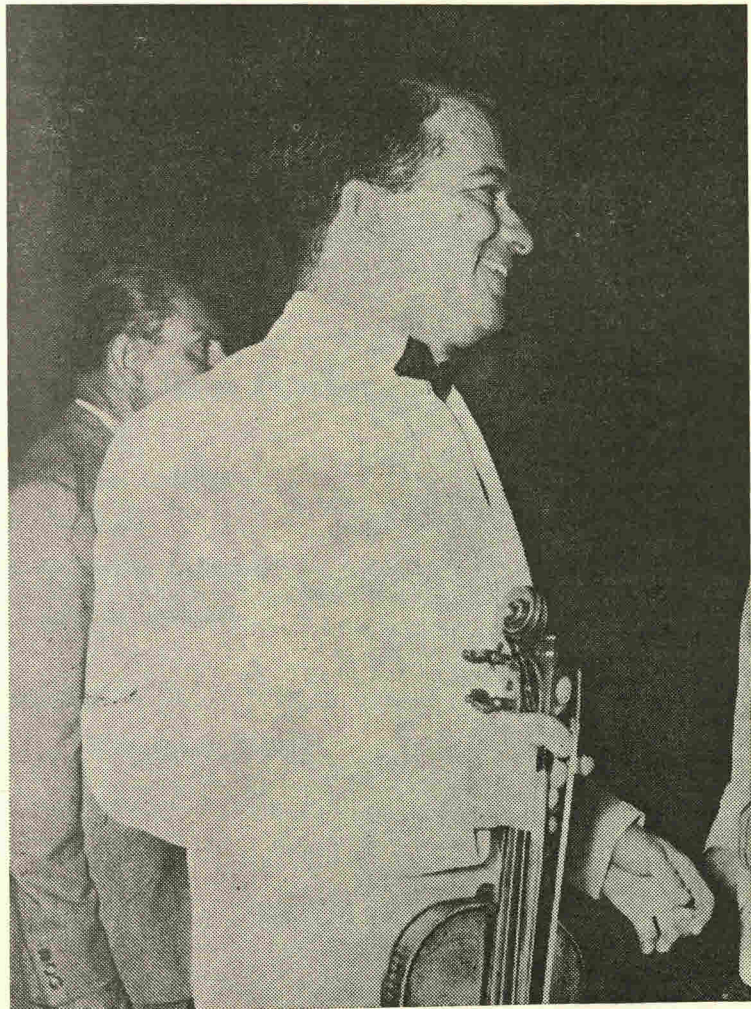
ΤΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

(Κ. Ο. Θ.)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ
ΣΟΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΣΟΛΙΣΤ
RUGGIERO RICCI

RUGGIERO RICCI

Γεννήθηκε στὰ 1920 στὸν Ἅγιο Φραγκίσκο καὶ ἄρχισε τὶς σπουδὲς του στὸ βιολί πρὶν ἀπὸ τὰ πέντε του χρόνια, μὲ τὸν παιδαγωγὸ Λουίς Πέρσινγκερ. Τὴν πρώτη του ἐμφάνιση ἔκανε σὲ ἡλικία ὀκτώ ἐτῶν. Ἐνα χρόνο ἀργότερα ἐμφανίσθηκε μὲ καταπληκτικὴ ἐπιτυχία στὸ «Κάρνεγκι Χάλλ» ἐρμηνεύοντας τὸ κοντσέρτο τοῦ Μέντελσον. Ἡ διεθνὴς σταδιοδρομία του ἄρχισε στὰ 1932. Ἐχει πραγματοποιήσει ἐμφανίσεις ἀνά τὸν κόσμον σὰν σολίστ μὲ τὶς μεγαλύτερες ὀρχήστρες καὶ ἔχει δώσει ρεσιτάλ μὲ μεγάλη ἐπιτυχία. Σήμερα θεωρεῖται ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους δεξιότεχνες τοῦ βιολιού.

Ἐχει ἠχογραφήσει σὲ δίσκους πλεῖστα ἔργα τοῦ ρεπερτορίου τοῦ βιολιού.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1. Συμφωνία αρ. 104 σὲ Ρὲ μείζονα,
«Λονδίνειος»
J. HAYDN
I. Adagio - Allegro
II. Andante
III. Menuetto (Allegro)
IV. Allegro spiritoso

2. Μολδαύας
B. SMETANA
Συμφωνικὸ Ποίημα

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

- Κοντσέρτο αρ. 1, σὲ Ρὲ μείζ., ἔργ. 6
γιὰ βιολί καὶ ὀρχήστρα
(Ἀρχικὴ μορφή)
I. Allegro maestoso
II. Adagio
III. Rondo

Πρώτη Ἐκτέλεσις
Βιολί: R. Ricci

J. H A Y D N

(1732-1809)

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΕ ΡΕ ΜΕΙΖΟΝΑ, ΑΡΙΘ. 104,

«ΛΟΝΔΙΝΕΙΟΣ»

Ἡ συμφωνία ἀριθ. 104 (ἢ ἀριθ. 7 στή σειρά τοῦ Σάλομον, τοῦ βιολιστοῦ — ἱμπρεσάριου, πού κάλεσε τὸν Χάυντν στὸ Λονδίνο, ὅπου σὲ δυὸ ταξιῖδια ἔδωσε τὶς δώδεκα τελευταῖες συμφωνίες του, 93 - 104) γράφτηκε στὸ Λονδίνο στὰ 1795 καὶ εἶχε τὴν πρώτη της ἐκτέλεση ἐκεῖ στίς 4 Μαΐου ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ Κράμερ. Μόνη ἀπὸ τὶς δώδεκα φέρει τὸν ἰδιαιτέρου τίτλου «Λονδίνειος», τίτλο πού ἀνήκει σὲ ὅλες.

Μὲ τὴν συμφωνία αὐτὴ ὁ Χάυντν βρῖσκεται στὴν ψηλότερη βαθμίδα τῆς συμφωνικῆς του τέχνης. Μολονότι διατηρεῖ τὶς χαρακτηριστικὲς ἀρετὲς του, τὴ διαυγὴ σκέψη, τὴν καθάρια φόρμα, τὴ φωτεινὴ λεπτότητα, ὁ συμφωνικὸς λόγος παίρνει ἐδῶ εὐρύτητα καὶ πλάτος καί, σ' ὀρισμένες στιγμὲς, μιὰ καθαυτὸ προφητικὴ ἔξαρση.

Ἡ πρώτη κίνηση, μετὰ ἀπὸ μιὰ σύντομη καὶ ὑποβλητικὴ ἀρχὴ εἰσαγωγῆ, ἀρχίζει μ' ἓνα χαριτωμένο θέμα στὰ πρῶτα βιολιά, πού ὀδηγεῖ γρήγορα σ' ἓνα ἄλλο στοιχεῖο ρυθμικὸ μὲ συμμετοχὴ ὅλης τῆς ὀρχήστρας. Ἡ κίνηση αὐτὴ εἶναι ἀληθινὰ γεμάτη σπινθηροβόλο πνεῦμα. Ἡ δευτέρα κίνηση (Andante) ἀποτελεῖ τὴν κεντρικὴ οὐσία τῆς συμφωνίας αὐτῆς. Ἔχει τόση ἐκφραστικὴ ἀξία, ὥστε νὰ δίνει τὴν ἐντύπωση ὅτι οἱ ἄλλες κινήσεις ἀποτελοῦν τὸ ἐξωτερικὸ της περίβλημα.

Ἐδῶ ὁ Χάυντν ἀφήνεται νὰ προχωρήσει σὲ τέτοια ἐπεξεργασία τοῦ θεματικοῦ ὕλικου, πού, τουλάχιστον ὡς πρὸς τὸ πλάτος καὶ τὶς ἐπιδιώξεις της, προδιαγράφει τὴ Μπετοβενικὴ συμφωνικὴ τεχνικὴ. Ἰδιαιτέρα θὰ μπορούσε νὰ τονισθεῖ ἡ αἰθέρια ἀτμόσφαιρα, πού ὁ Χάυντν δημιουργεῖ πρὸς τὸ μέσο μὲ μεγαλοφυῆ ἀπλότητα, προωθώντας τὴν τρυφερὴ μελωδικὴ φράση ἀπὸ τὸν τόνο τοῦ σὸλ στὸν ἀπαλὸ τόνο τοῦ ρέ ὤφ.

Ἡ τρίτη κίνηση εἶναι ἰδιαιτέρα χαρακτηριστικὴ γιὰ τὴν ἀντίθεση τοῦ ἐκφραστικοῦ Τρίο μὲ τὸ κυρίως Μενουέττο. Ἡ τελευταία κίνηση εἶναι ἴσως τὸ πιὸ πνευματώδες καὶ πιὸ χειμαρρῶδες φινάλε, πού ἔγραψε ὁ Χάυντν γιὰ τὴν συμφωνία του. Στηριγμένο στὴν ἀρχὴ πάνω σὲ μιὰ Κροατικὴ λαϊκὴ μελωδία προχωρεῖ μὲ ἀνοιχτόκαρδη διάθεση μέσα ἀπὸ μελωδικούς μαιάνδρους καὶ ἐκφραστικὲς ἀντιθέσεις πρὸς θαυμαστὴ ὀλοκλήρωση τοῦ συμφωνικοῦ λόγου.

BEDRICH (ἢ FREDERICK) SMETANA

(1824-1884)

ΜΟΛΔΑΥΑΣ — ΣΥΜΦΩΝΙΚΟ ΠΟΙΗΜΑ

Ὁ Μολδαύας εἶναι τὸ δεύτερο ἀπὸ ἓνα κύκλο ἑξῆ συμφωνικῶν ποιημάτων μὲ τὸν γενικὸ τίτλο «Ἡ Πατρίδα μου», πού ὁ Σμέτανα ἔγραψε ἀνάμεσα στὰ χρόνια 1874 καὶ 1879.

Σύμφωνα μὲ τὶς ἀναλυτικὲς σημειώσεις τοῦ συνθέτη τὸ συμφωνικὸ αὐτὸ ποίημα περιγράφει τὴ δημιουργία τοῦ ποταμοῦ Μολδαύα ἀπὸ τὸ ρυάκι πού

βγαίνει ἀπὸ δυὸ πηγὲς τοῦ Βοημικοῦ δάσους καὶ περνάει κατόπι ἀπὸ κοιλάδες, ἀπὸ πυκνὰ δάση, ἀπὸ κάμπους τῆς Βοημίας γιὰ νὰ πάρει στὸ τέλος γιγάντιες διαστάσεις. Στὸ πέρασμά του ὁ Μολδαύας ἀπὸ τὸ δάσος ἀκούει τὶς σάλπιγγες τῶν κυνηγῶν, γλυστρώντας κατόπι μέσα ἀπὸ χωριά συναντᾷ ἓνα ἀγροτικὸ γάμο πού γιορτάζεται μὲ χορὸ καὶ τραγούδι. Τὴ νύχτα στὸ πέρασμά του ξεπροβάλλουν νύμφες μὲ ἀνέρο κορμὶ χορεύοντας μέσα στὸ δάσος. Περνάει κατόπι τοὺς «Καταρράκτες τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη» καὶ ἀκυλώντας σὲ μεγαλειώδη εἰρήνη πρὸς τὴν Πράγα καλωσορίζεται ἀπὸ τὸ πολυτιμημένο Βίσεχραδ (τὸ κάστρο τῶν μυθολογικῶν βασιληῶν πού βρῖσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν Πράγα). Κατόπι χάνεται μακριὰ πέρα ἀπὸ τὴν ματιὰ τοῦ ποιητῆ».

NICCOLO' PAGANINI

(1782-1840)

ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΑΡ. 1, ΣΕ ΡΕ ΜΕΙΖΟΝΑ, ΕΡΓ. 6,

ΓΙΑ ΒΙΟΛΙ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

Τοῦ κοντσέρτου αὐτοῦ ὑπάρχουν πολλὲς ἐκδόσεις, ἀπὸ τὸν Κάρολ Φλές, τὸν Φρίτς Κράισλερ, τὸν Βιέλμι κ.ἄ. Οἱ δύο τελευταῖοι κράτησαν μόνον τὴν πρώτη κίνηση στὴν ἐκδοσὴ τους. Στὴν συναυλία αὐτὴ ἐκτελεῖται ὀλόκληρο τὸ κοντσέρτο ὑπὸ τὴν ἀρχικὴ του μορφή. Τὸ κοντσέρτο εἶναι γεμάτο ἀπὸ ἀφάνταστες τεχνικὲς δυσκολίες: διπλὲς τρίτες καὶ δέκατες, διπλοὺς ἀρμονικοὺς φθόγγους, μεγάλα πηδῆματα, ἱλιγγιώδους ταχύτητος κλίμακες κ.λ.π. Μαζὶ μὲ αὐτὰ τὰ δεξιότεχνικὰ πυροτεχνήματα ὑπάρχουν καὶ στιγμὲς πραγματικοῦ μουσικοῦ ἐνδιαφέροντος. Τὸ πρῶτο θέμα στὴν πρώτη κίνηση ἔχει κάποια μεγαλοπρέπεια, ἐνῶ τὸ δεύτερο πού θυμίζει ἰταλικὴ ὄπερα ἔχει μιὰ εὐγενικὴ συναίσθηματικότητα. Ἡ δευτέρα κίνηση, πού κατὰ τὸν Παγκανίνι ἐκφράζει προσευχὴ καὶ ἐκκλήση πρὸς τὸ θεὸ ἐνὸς φυλακισμένου, εἶναι γεμάτη θερμὸ λυρισμὸ. Ἐξ ἄλλου τὸ κύριο θέμα τοῦ ροντό ἔχει ἓνα παιγνιδιάρικο καὶ ἀνάλαφρο χαρακτῆρα. Ὁ Παγκανίνι δίνει καὶ στὴν ὀρχήστρα ἐνδιαφέροντα ρόλο, παρὰ τὸ ὅτι συχνότατα χρησιμεύει σὰν ἄλογο γιὰ νὰ στηρίξει τὶς ἀκροβατικὲς ἐπιδείξεις τοῦ βιολιστοῦ.

Σ.Μ.